

14.09.2020

Asia/2

§ 32 Yrittäjyyden edistämisen kokonaiskatsaus

HEL 2020-008766 T 14 00 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi katsauksen NewCo Helsingin yrittäjyyden edistämisen toimenpiteistä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Tommo Koivusalo.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Tommo Koivusalo, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36492
tommo.koivusalo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingin tavoitteena on olla Euroopan kiehtovimpia sijaintipaikkoja uudelle yritystoiminnalle ja houkuttelevin osaamiskeskittymä yrityksille ja yksilöille. Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikön (NewCo Helsinki) eri asiakassegmenteille suunnattu monipuolinen toiminta synnyttää Helsinkiin merkittävän määrän uusia yksityisen sektorin työpaikkoja. Toiminnan pääkohderyhmiä ovat yrityksen perustamista kiinnostuneet helsinkiläiset. Lisäksi NewCo houkuttelee lahjakkaita startup-tiimejä ja yksittäisiä avainhenkilöitä Helsinkiin sekä integroi yrittäjähenkisiä maahanmuuttajia yhteiskuntaan auttamalla heitä perustamaan kannattavaa liiketoimintaa. NewCo tulee osaltaan tukemaan työllisyydenhoidon kuntapilotin onnistumista 1.1.2021 alkaen rakentamalla pilotin asiakkaille palvelupolkuja yrittäjyyteen.

Helsingin kaupungilla on merkittävä rooli uuden yritystoiminnan synnyttämisessä. NewCo Helsingin asiakkaat ovat viimeisen reilun 20 vuoden kuluessa perustaneet noin 25 000 uutta yritystä Helsinkiin. Lisäksi kaupunki on monin eri tavoin vaikuttanut Helsingin vahvan ja omaleimaisen startup-kulttuurin kehittymiseen, josta tuoreena osoituksena Startup Genomen raportissaan julkaisemat luvut: Helsingin seudun startupit ovat viimeisen kahden ja puolen vuoden aikana keränneet yli 500 miljoonaa dollaria varhaisen vaiheen rahoitusta.

Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikkö

Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikkö vastaa uuden yritystoiminnan edistämisestä, kasvuyritysten ekosysteemin kehittämisestä sekä helsinkiläisten varhaisen vaiheen kasvuyritysten kansainvälistymisen tukemisesta. Yksiköstä käytetään markkinointinimeä NewCo Helsinki. Yksikkö 1) edistää uuden menestyvän liiketoiminnan syntymistä, 2) edistää paikallista yrittäjyys/startup-kulttuuria, 3) houkuttelee kansainvälisiä yrityksen perustajia ja 4) tukee menestyskelpoisia vertikaaleja/toimialoja uuden yritystoiminnan alustoina. Uutta yritystoimintaa tukee osaltaan myös elinkeino-osaston innovaatiot ja uudet kokeilut -yksikön toiminta ja vakiintunutta yrittäjyyttä yrityspalvelut-yksikkö.

NewCon toiminta kohdistuu seuraaviin asiakas- ja kumppanisegmentteihin: aloittavat yrittäjät, startup-tiimit, yksinyrittäjät, kevytyrittäjät, kasvun alkuun päässeet startupit (varhaisen vaiheen scaleupit) ja kumppanit Helsingin alueella sekä kansainväliset kumppanit.

NewCon palvelulupaus on, että kaikkia yrityksen perustamisesta Helsinkiin kiinnostuneita pystytään auttamaan kahden viikon kuluessa, eri asiakas- ja kumppanisegmenteissä hyvin eri tavoin. NewCo tarjoaa sekä suoraa palvelua esimerkiksi yritysneuvontaa ja asiakkaiden ohjaimista oikeille kumppaniorganisaatioille tai epäsuoraa palvelua tukemalla kumppaniorganisaatioittemme palvelukykyä, esim. yhteisiä yrittäjyysohjelmia ja -tapahtumia tuottamalla. NewCon asiakkaiden perustamat yritykset ovat keskimääräistä elinkelpoisempia, viiden vuoden kuluttua perustamisestaan neljä viidestä on edelleen toiminnassa.

NewCo Helsingin rooli paikallisen yrityskannan uusiutumisessa ja uusien työpaikkojen synnyttämisessä on merkittävä. Vuonna 2019 NewCon henkilökohtaisessa yritysneuvonnassa kävi lähes 3500 asiakasta, jotka perustivat 1 254 uutta yritystä. Näistä 280 oli maahanmuuttajataustaisten perustamia. Luvuissa eivät vielä näy niin kutsutut kevytyrittäjät. Taloustutkan mukaan vuonna 2019 Helsinkiin perustettiin 9212 uutta yritystä.

Neutraalina ei-kaupallisena toimijana NewCo toimii yhteistyössä kaikkien keskeisten alueen yrittäjyyden ja startup-toiminnan kumppanior-

ganisaatioiden kanssa sekä tarvittaessa osallistuu palveluillaan markkinapuutteen paikkaamiseen, tuoreimpana esimerkkinä Health Incubator Helsinki -kiihdyttämö sekä perustettava NewCo Accelerator hauto- ja kiihdytyspalvelu. Helsingin Uusyrityskeskus ry:n yhteistyösopimuksen myötä NewCo on käytännössä osa valtakunnallista uusyritys-keskusverkostoa.

Helsingiläiseen yrittäjyyteen vaikuttavat ilmiöt ja teemat

NewCon valitsemat toimintatavat ja toiminnan tavoitteet liittyvät suoraan useisiin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin ilmiöihin. Seuraavat ovat erityisen merkittäviä:

Työn murroksen myötä yhä suurempi osa uusista työmahdollisuuksista syntyy muuten kuin perinteisiin vakituisiin työsuhteisiin. Työpaikat Helsingissä 2010–2017 -tutkimuksen mukaan yrittäjinä työskentelevien määrä kasvoi Helsingissä koko tarkasteluajanjakson ajan, ja se oli työpaikkamäärältään vuonna 2017 eniten kasvanut työnantajasektori vuoteen 2010 verrattaessa.

Viimeisen neljän vuoden aikana ns. kevytyrittäjyys on noussut yli 100 000 suomalaisen ansiomuodoksi, koko- tai osa-aikaisesti. Ilmiön myötä on syntynyt joukko laskutuspalveluita tarjoavia yrityksiä. Myös eräät pankit ovat voimakkaasti markkinoineet kevytyrittäjyyttä.

Startup-yrittäjyyskulttuuri on voimistunut ja valtavirtaistunut. Osa lahjakkaimmista nuorista hakeutuu mieluummin pieniin startup-tiimeihin kuin vakiintuneisiin työyhteisöihin. Samalla halu ja kyky tehdä vaikuttavia asioita pienissä työyhteisöissä on kasvanut, ei vähiten digitalisaation ansioista.

Korkeakoulujen yrittäjyysyhteisöt, Entrepreneurship Societyt (ES), ovat alueen erityispiirre ja voimavara. Vaikuttavimmat ovat Aalto ES ja Helsinki Think Company. Helsingin yliopiston Think Company on esimerkki siitä, mitä Helsingin kaupungin ja yliopiston yhteistyöllä voidaan saada aikaiseksi. Opiskelijayhteisö on osoittautunut merkittäväksi yrittäjyyskulttuurin edistäjäksi kaikilla Helsingin yliopiston neljällä kampuksella. Samoin Aalto-taustainen SLUSH ja Helsingin kaupunki ovat jo vuosia tehneet kiinteää yhteistyötä tukien tämän pääosin opiskelijoiden vapaaehtoisvoimin tuotetun kansainvälisesti vetovoimaisen tapahtuman onnistumista. Yli 20 000 hengen Helsingin päätapahtuma on jo vuosia ollut yksi maailman isoimmista ja tunnetuimmista startup-tapahtumista. Innovaatorahaston kautta kaupunki on myös tukemassa Metropolia-, Haaga-Helia- ja Laurea-ammattikorkeakoulujen yhteistä 3xES-hanketta. NewCo on kiinteästi mukana kaikissa edellä mainituissa ja tekee yhteistyötä myös muiden paikallisten merkittävien oppilaitosten, mm. Hankenin ja Stadin ammattiopiston kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten kiinnostus yrittäjyyteen on erittäin suurta. Yrittäjyys on moninkertaisesti ylliedustettuna tässä kohderyhmässä ja erinomainen keino integroitua yhteiskuntaan. Kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille, joita alueella on Suomen mittakaavassa paljon, yrittäjyys ja/tai startup-tiimissä työskentely tarjoaa mahdollisuuden jäädä Helsingin seudulle valmistumisen jälkeenkin.

Edelläkävijäkaupungit kilpailevat myös niistä kansainvälisistä ja lahjakkaista yrittäjähenkisistä tiimeistä ja yksilöistä, jotka pystyvät valitsemaan sijaintipaikkansa. Tässä kilpailussa Itämeren alueen kaupungit näyttävät maailmalle yhtenäisenä arvo- ja talousalueena, joka synnyttää menestyvää uutta yritystoimintaa. NewCo on lanseerannut vuonna 2019 New Nordics -nimisen yhteistyömuodon alueen keskeisten startup-kaupunkien kesken. Tämä yhteistyö on saanut hyvän vastaanoton. Muista NewCo Helsingin kaupunkiverkostoista mainittakoon eurooppalaisten startup-kaupunkien SCALE Cities -yhteistyö.

Koronan vaikutus helsinkiläiseen yrittäjyyteen ja NewCon toimintaan

Koronaviruspandemialla on ollut merkittäviä vaikutuksia NewCon ensimmäisen vuosipuoliskon toimintaan. Kaikki suorat palvelut siirrettiin maaliskuussa etänä hoidettaviksi ja tapahtumatuotannon formaatteja ja sisältöjä muokattiin uusiksi. Uusien yritysten perustamiseen liittyvien palveluiden kysyntä laski hetkellisesti noin 50 prosenttia samalla, kun yhteydenotot talousvaikeuksista lisääntyivät merkittävästi. Tämä kysyntä on osin jo palautunut.

Kriisin käynnistyttyä NewCo teki välittömästi kaksi kyselytutkimusta, toisen helsinkiläisille yrittäjille ja toisen startupeille. Molemmissa tulokset olivat huolestuttavia ja tulokset välitettiin myös työ- ja elinkeinoministeriöön. Yrittäjien taloushuolet ovat siirtäneet neuvojen ja avun kysyntää esim. kassavirran hallintaan ja myynnin ja palveluiden digitalisoimiseen. NewCo osallistui uusyrityskeskus-verkoston valtakunnallisen Korona-neuvontapuhelinpalvelun perustamiseen ja palveluun on Helsingissä tullut jo satoja yhteydenottoja vaikeuksiin joutuneilta yrittäjiltä. Yritysten perustamiseen liittyen kysynnän palautumisesta kohti normaalia on kuitenkin jo merkkejä.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Helsingin kaupungille valtionavustusta yksinyrittäjien toimintatuen myöntämiseen 43,5 miljoonaa euroa. NewCo Helsingin perustama projektiorganisaatio rakensi hakemusten käsittelyyn tarvittavan prosessin ja avasi haun 20.4.2020. Avustushakemuksia on saatu elokuun loppuun mennessä hieman alle 8 500 kappaletta, joiden perusteella yli 6 300:lle helsinkiläiselle yksinyrittäjälle on maksettu 2 000 euron kertaluonteinen avustus työ- ja elinkeinoministeriön määrittämien kriteerien mukaisesti. Samaan aikaan 680 hakemus-

ta on hylätty ja osan hakemuksista käsittely on kesken. Projektissa oli alkuvaiheessa huhti–toukokuussa mukana noin 70 henkilöä kaupunginkanslian eri osastoilta ja hakemusvirran tasaannuttua selvästi vähemmän. Maaliskuussa lanseerattiin elinkeino-osaston yhteishankkeena synnytetty Health Incubator Helsinki -startup-kiihdyttämö, jonka toiminta on NewCo Helsingin vastuulla. Ohjelmaan haki yli 30 startupia, joiden joukossa oli useita ulkomaisia tiimejä. Ensimmäinen ohjelmakerros on käynnistynyt. Elokuussa elinkeinojaosto päätti myöntää määräraikaisen rahoituksen NewCo Accelerator hautomo- ja kiihdytyspalveluille, jotka käynnistetään syksyllä 2020.

Uusien yritysten perustaminen tukee Helsingin korona-palautumista ja tätä kehitystä kaupunki voi tukea monin eri tavoin

NewCo Helsingillä on osaltaan merkittävä mahdollisuus vaikuttaa paikallisiin yrittäjyyden edellytyksiin. Yhteistyötä alueen kumppaniorganisaatioiden kanssa tiivistetään kansainvälisten startup-tiimien ja yksilöiden houkuttelussa. Alueen korkeakouluissa on edelleen merkittävää potentiaalia vahvistaa yritysten uusperustantaa ja yrittäjämäistä kulttuuria; mm. Helsinki Think Companyn uusi, syksyllä 2020 valmistuva strategia nostaa tavoitetasoa nykyistäkin korkeammalle. Kansainväliset korkeakouluopiskelijat ovat alueen startup-yhteisöille tärkeä voimavara, tavoite on saada yhä useampi kv-opiskelija jäämään valmistuttuaan Helsinkiin. Lisäksi elinkeino-osasto jatkaa erikoistuneiden startup-hautomoiden/kiihdyttämöjen perustamista elinkeinojaostolle aiemmin esiteltujen suunnitelmien mukaisesti. Toimintaa kaupungin SLUSH-yhteistyössä päivitetään vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja SLUSHin omia vuoden 2020 tavoitteita. Henkilö/yrityskohtaisen neuvontakapasiteetin väliaikaista kasvattamista startup-toiminnassa on jo valmisteltu. Nuorten yrittäjyydessä jatketaan palvelusetelimallin käyttöä. Kaikessa toiminnassa ylläpidetään positiivista tulevaisuuden uskoa yrittäjyyden voimaan.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista ja työllisyydenhoidon periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista. Kokouksessa asian esittelee yksikön päällikkö Tommo Koivusalo.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Tommo Koivusalo, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36492
tommo.koivusalo(a)hel.fi

14.09.2020

Asia/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566